

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Inijcitur mentio epistolae Concilij Nicæni ad Alexandrinos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ιδίαν, οι χειροτονήσαστες. Vnde patet synodum Episcoporum habitam fuisse Alexandriae, & electionem ordinationemque ab iis factam juxta postulationes civium. quod licet, ut in canone Nicæno, significatur dictione χειροτονείν.

II. Extat Athanasij in epistola ad orthodoxos querela de Gregorio sibi viventi per vim ab Arrianis subrogato in sede Alexandriae, cujus invasionem ex eo quoque probat, inter cetera, quod ejus electio peracta non fuerit juxta formam canonum, quae debuisset fieri *καὶ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς κληρικοῖς καὶ τῷ Πάτρῳ ἡμῶν συναρχιεπίτῳ καὶ τῷ πνεύματι καὶ χριστῷ συνεισθῆναι.* Mox: *παρόντων τῶν αἰτησάντων λαὸν καὶ κληρικῶν: juxta canones ecclesiasticos & Pauli dictum, congregatis populis cum spiritu constituendum, cum Domini nostri Iesu Christi potestate.* Mox: *populis & Clericis qui poscerent praesentibus.* En locum electionis, scilicet ubi est copia cleri & populi praesentis, id est, civitas sedis vacantis. Praeterea clerus & populus congregari debent cum Episcopis qui de successore tractant, & eorum spiritu esse conjuncti, id est, ab eorum judicio pendere, illisque decernentibus obsequi. Alludit hoc loco ad locum Pauli i. Cor. 5. ubi congregatis Corinthiis cum spiritu Pauli excommunicatur incestus reus ille, quam loquendi formulam eleganter trahit ad explicandam Episcoporum & populi consensionem ad constituendum novum Episcopum.

III. Eandem Constantij & Arrianorum vim eleganter exagitat in epistola ad solitariam vitam agentes, docetque illos & Apostolorum constitutionem & antiquos Ecclesiae mores constituendi Episcopos evertisse, quod Gregorium ignotum populo repugnantem cum minis & manu militari obtruderent, & Athanasium expellerent populis gratissimum. *ὁπότε ἐπενόησεν ἀλλοιωσάτω νόμον, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀλλοιωσάτω, ἐξ ἧς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀλλοιωσάτω, ἐξ ἧς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀλλοιωσάτω, ἐξ ἧς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀλλοιωσάτω.* Hic (Constantius) excogitavit quo pacto legem alteraret, dissolvens Domini constitutionem per Apostolos traditam, & mores Ecclesiae immutans, novumque excogitans constituendorum Episcoporum modum. Ex aliis quippe locis, & quinquaginta mansorum intervallo distitis, ad populos nolentes cum militibus Episcopos mittit, qui loco justitiae quae de illis esset apud populos, minas & liceras ad judices deferunt. Ex quo testimonio habemus disertè juxta Apostolo-

rum instituta & mores Ecclesiae praeficiendum Episcopum notum esse debere populis, atque gratum, nec invito illis & repugnantibus per vim obtrudendum. Etenim, ut in eadem epistola monet Athanasius, amari non potest à populis ille quem nolunt, nec ei credere liberos suos possunt *cujus nec vitam nec conversationem nec prorsus quis est norunt, & τὸ βίον, & τὴν αἰσχροπρεπίαν, & τὴν ἐστὶν οὐ γνώσκουσιν.*

IV. Graviter eandem canonum violationem Arrianis Gregorium obtrudentibus exprimat Iulius primus Pontifex Romanus apud Athanasium in apologia secunda, iis verbis quae jura ecclesiastica infracta ostendunt, non solum in expellendo Athanasio, sed etiam in constituendo Gregorio, qui nec ab Episcopis, nec à Presbyteris, nec à populo postulatus esset, nec illis cognitus, nec apud eos baptizatus, quae docent cleri populique consensum necessarium in constituendo Episcopo. *Ποῖος καὶ τὸν ἐκκλησιαστικόν, ἢ ποῖα πατριάρχης ἀποστολικὴ τοιαύτη, ἢ τῆς εἰρησύνου ἐκκλησίας, καὶ ὑποσώπων τοσούτων ὁμοίων ἔχοντων πρὸς τὸ ἐπίσκοπον τῆς Ἀλεξάνδρειας Ἀθανασίου, ἀποσταλέως Γρηγόριον, ἔθεν ἰδίῃ τῆς πόλεως, μήτε καὶ βαπτισθέντα, μήτε γνωσθέντων τοῖς πολλοῖς, καὶ αἰτηθέντα ὡς ἀποδοτέραν, καὶ τὸ ὑποσώπων, καὶ ὡς λαόν, Qualis est ecclesiasticus canon, aut qualis hujusmodi apostolica traditio, ut in pace agente Ecclesia, tantisque cum Episcopo Alexandriae Athanasio concordantibus Episcopis, Gregorius mitteretur à civitate quidem peregrinus, nec ibi baptizatus, nec multis notus, nec à Presbyteris, nec ab Episcopis, nec à populis postulatus?*

V. Quae autem eodem loco verba subjunguntur, docent institutionem à provincia Episcopis in ipsa Ecclesia fieri debere, & promovendum à clero ipsius Ecclesiae peti. *ὅτι ἔδει τὴν κατάστασιν ἑταίρου καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐκκλησίας, ἀπὸ αὐτῆς ἢ ἱερατικῆς, ἀπὸ αὐτῆς ἢ κληρικοῦ, τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ὑποσώπων, ἔδει κατὰ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ μὴ ἰδίῃ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ τῆς ἐκκλησίας, ἀπὸ αὐτῆς ἢ ἱερατικῆς, ἀπὸ αὐτῆς ἢ κληρικοῦ.* Constitutionem adeo illegitimè & praeter canonem ecclesiasticum fieri non oportebat; sed in ipsa Ecclesia, ex ipso sacramento, ex ipso clero, qui in provincia sunt Episcopos oportebat constituere. His verbis respicit & explicat canonem illum quartum Nicænum de quo agimus.

VI. Possem Concilij Nicæni epistolam ad Alexandrinos adducere; qua statuitur ordinatum à Meletio Episcopum obeunti catholicae partis Episcopo in eadem civitate substitui posse si populus eum eligat, idque decreto suo confirmet Alexandrinus Episcopus. Sed isto loco non agitur de libera

electione, sed de remedio schismatis.

VII. Testimoniis ecclesiasticis subjungimus Constantini quoque rescripta, tum ad Nicomedienfium Ecclesiam apud Theodoretum lib. i. cap. xx. quam hortatur ut fidelem Episcopum eligat, quod nunc quidem in vestra est potestate, & vestri dudum esse iudicij oportuit, ὡς ἔστι τῆ παρόντος ἐν ὑμῶν ἐστὶ, ὁ καὶ πάλαι ἐχρῆτο ἡ ὑμετέρας κλεισῶς ἡρώδου, tum ad populum Antiochenum, quem omiffa Eusebij translatione hortatur ut ex Ecclesia lege hunc eligant pastorem quem communis servator designavit: Θεσιμῶν σακχυσίας, πῆτον ἀπείρομαι ποιῶντα ὃν αὐτὸς αὐτὰς ἔχειν ὁ κοινὸς σωτήρ. apud Eusebium de vita Constantini lib. iii. cap. lviii. Sed capite lviii. adducit ejusdem Constantini epistolam ad Theodorum Laodicenum Episcopum & alios, quæ docet studia plebis & Episcoporum conjuncta fuisse in petenda translatione Eusebij ad Ecclesiam Antiochenam: καὶ πάλιν ἔλαβεν, καὶ ἡ ὑμετέρας παρὰ τῆς αἰεσίης σου ἐστὶν τε καὶ βουλή.

VIII. Nostra illa definitio probatur quoque ex consequentis ætatis electionibus insignioribus, quarum solùm memoriam scriptores conservarunt. Vacanti Cæsarensi Ecclesia in Cappadocia, ex Diamei obitu, dandus erat successor. Conveniunt eam ob rem Episcopi Cæsaream, dissidentibusque inter se civibus, cum alius alium proponeret, tandem cum in Eusebium catechumenum consensissent omnes, illum sibi constitui ab Episcopis extorserunt, teste Gregorio Nazianzeno in oratione de obitu patris. Eusebio mortuo, Episcopi Cæsaream convenere ad electionem Pontificis. Gregorius pater absens scripto in Basilium consensit; & porrò ad ejus causam juvandam, agro licet corpore, in urbem se contulit; & tandem juxta vota cleri, monachorum, honoratorum, curiæ, & plebis, electio decreta est ab Episcopis, ordinatusque Basilus; ut patet ex superiori oratione Gregorij Nazianzeni, & ex ejus epistola xxxi.

Flaviani Antiocheni electio & ordinatio facta est Antiochiæ ab Episcopis provinciæ & totius orientalis Diæceseos, tota Ecclesia suffragante, ut docet synodica Concilij CP. anni ccc lxxxvi. quæ Nectarium quoque à synodo Oecumenica, clero & civitate universa suffragante, constitutum testatur. Gregorij Nysseni ea tempestate deletum & ordinationem à synodo provinciæ factam ipsemet scripsit, in eoque se Flaviano exæquat. ἵσθι τὸ ἐξ αὐτοῦ καὶ μὴ γέροντες ἀμφοτέρων ἡμεῶν ἢ παρονομία.

IX. Vigeat mos ille in aliis quoque Ecclesiis; ut ostendi potest ex undecima actio-

ne Concilij Chalcedonenfis, in qua tractatur de controversia Bassiani & Stephani ob Ephesinum episcopatum. Stephanus enim docere contendens electionem suam factam juxta canones, ait: *Me quadraginta Episcopi Asiæ, suffragio & nobilium & totius reverendissimi cleri & omnis civitatis, ordinaverunt.* Ἐγὼ καὶ τὰ λαμπροτάτων, καὶ τὰ λογιώτων, καὶ τὰ δολαβεστάτων παντὸς κλήρου. Negotium quoque istud rectè ab Eusebio Episcopo Ancyrae, quæ est metropolis Galatiæ, explicatur in actione decima sexta. Etenim cum ageretur de Metropolitanorum ordinationibus à sede Constantinopolitana peragendis, docet gravissimum detrimentum civitatibus exinde creandum iri, ob sumptus immensos quibus atterentur, sed servandos esse canones, qui præcipiunt in civitatibus ipsis habendam provinciæ synodum, & ab ea constituendos Episcopos, quos ipsa probaverit, à civitate sibi propositos. Si enim non in civitatibus hi qui eliguntur à civitate ordinantur à synodo provinciæ comprobati, solvuntur substantiæ: ἐὰν μὴ ᾖ ἐν τῇ πόλει σὺν αὐταῖς, οἱ ἄνθρωποι τῶ ἐξ ἡ πόλεως, χειροτονῶνται τῶ ἐξ ἡ συνοδῶν τῶ καὶ πάλιν ἐπιχειροδοκίμα (ὄμοιοι, λῶνται αἰ εἰσὶν). Huic incommodo mederi se posse existimarunt judices imperatorij, decernentes ut à Clericis metropoleos, à possessoribus, & clarissimis viris, tum etiam à provinciæ Episcopis, fiat decretum electionis ejus personæ quam dignam episcopatu judicaverint; gestisque ad Archiepiscopum Constantinopolitanum delatis, penes illum sit ut ad se evocet electum Constantinopoli consecrandum, aut ex ejus permissione, κατ' ἑπιτροπὴν αὐτοῦ, in provincia ordinetur. Reliquit verò singularum civitatum Episcopos ordinandos à Metropolitanis & à provinciæ Episcopis.

X. Quem autem modum servarent in singulis civitatibus addiscere possumus ex xlii. actione: ubi Eunomius Nicomediæ Episcopus, quæ erat Bithyniæ metropolis, conqueritur adversus Anastasium Nicææ Episcopum, qui ex eo quòd Nicæa civitas jure metropoleos donata fuerat per rescriptum Valentis, Episcoporum ordinationes in quibusdam civitatibus sibi vindicabat, & specialiter Basilinopoli. Eunomius autem, ut probet ad se jus istud pertinere, ait: *Ostendo decreta Basilinopolitanorum, ubi rogaverunt de Episcopo. Tu ostende ubi rogaverunt Nicænum ut eis daret Episcopum.* Decretum itaque fiebat à Clericis & civibus, quo à Metropolitanis petebatur Episcopi ordinatio, aut à civibus designati, aut alterius qui esset idoneus, arbitrio Metropolitanorum cum sua synodo. Etenim (ut rectè observat

Atticus